

Mål C-34/23**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

24 januari 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Sąd Okręgowy w Koszalinie (Polen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

30 december 2022

Kärande:

RF

Svarande:

Getin Noble Bank S.A.

Saken i målet vid den nationella domstolen

Talan om ogiltigförklaring av ett avtal om hypotekslån som är indexerat mot schweiziska franc (CHF), vilket har ingåtts med motparten, det vill säga banken, och om betalning av ett penningbelopp, samt klagandens ansökan om säkerhet för en annan fordran än en penningfordran genom reglering av parternas rättigheter och skyldigheter genom beviljande av uppskov för klaganden med skyldigheten att göra avbetalningar med de belopp och vid de tidpunkter som anges i avtalet.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av artikel 70.1 i direktiv 2014/59 för att avgöra om förbudet i denna bestämmelse endast avser möjligheten att realisera säkerheter för en penningfordran genom verkställighet eller även genom inledande av ett förfarande om säkerhetsåtgärder mot en enhet som är föremål för en tvångsresolution.

Fråga som har hänskjutits för förhandsavgörande

”Avser förbudet i artikel 70.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, endast möjligheten att realisera säkerheter för en penningfordran genom verkställighet eller även genom inledande av ett förfarande om säkerhetsåtgärder mot en enhet som är föremål för en tvångsresolution?”

Anförda unionsbestämmelser

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, artiklarna 12 och 169.1

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 38

Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, fjärde, tjugoförsta och tjugofjärde skälen, artiklarna 6.1 och 7.1

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, skäl 5, artikel 70.1

Anförda nationella bestämmelser

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Republiken Polens konstitution), artikel 76

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (civillagen av den 23 april 1964), artiklarna 5, 22¹, 43¹, 44, 45, 58 §§ 1–3, 353¹, 358¹ §§ 1–4, 359 §§ 1 och 2, 385¹ §§ 1–4

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (lag av den 29 augusti 1997, banklagen), artiklarna 69.1, 69.2 (i dess lydelse per den 31 augusti 2007)

Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (lag av den 10 juni 2016 om bankgarantifonder, insättningsgarantisystem och tvångsresolution (nedan kallad lagen om bankgarantifonder), artikel 135.1 och 135.4

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen av den 17 november 1964), artiklarna 13 § 2, 199 § 1, 730 §§ 1 och 2, 730¹ §§ 1, 2, 2¹ och 3, 731, 737, 738, 743 §§ 1 och 2, 755

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 RF har väckt talan vid den hänskjutande domstolen mot GETIN Noble Bank SA i Warszawa angående fastställelse och betalning. Käranden har yrkat att det avtal om hypotekslån som är indexerat mot CHF och som ingicks med svaranden den 31 augusti 2007, ska ogiltigförklaras. Käranden har dessutom yrkat att svaranden ska förpliktas att till käranden betala 80 657,30 PLN, samt ersättning för tilläggskostnader. Käranden har i andra hand yrkat att de villkor i avtalet som käranden beskrivit i detalj utgör oskäligen villkor som inte är bindande för käranden. Tillsammans med detta yrkande har käranden begärt att svaranden ska förpliktas att utge 28 780,01 PLN till käranden, samt ersättning för tilläggskostnader.
- 2 Tillsammans med sin stämningsansökan har käranden framställt en begäran om säkerhet för fordran som är en annan fordran än en penningfordran genom reglering av parternas rättigheter och skyldigheter under förfarandet genom beviljande av uppskov för käranden med skyldigheten att göra avbetalningar med de belopp och vid de tidpunkter som anges i avtalet från och med den dag då säkerhet ställs till och med den dag då avgörandet i målet vinner laga kraft. Käranden har motiverat yrkandet med att det berättigade intresse som hon har av säkerhet under förfarandet följer av att avsaknaden av säkerhet kan medföra ekonomiska förluster för henne, eftersom hon regelbundet betalar månatliga amorteringsbelopp, vilket kan leda till en börda för käranden och obehörig vinst för svaranden.

Parternas huvudargument

- 3 Käranden har gjort gällande att det ovannämnda avtalet om hypotekslån är ogiltigt och innehåller oskäligen villkor som inte är bindande för käranden. Käranden anser sig ha ett berättigat intresse av säkerhet för ovan beskrivna fordran som är en annan fordran än en penningfordran på grund av risken för ekonomiska förluster.
- 4 Svaranden har ännu inte ingett svaromål, eftersom någon kopia av stämningsansökan ännu inte hade delgetts när beslutet att begära förhandsavgörande fattades, eftersom den hänskjutande domstolen först prövar yrkandet om säkerhet för en fordran som inte är en penningfordran.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 5 När det gäller behovet av att ställa ovannämnda tolkningsfråga anser den hänskjutande domstolen att en tolkning av unionsrätten är nödvändig för att den på ett korrekt sätt ska kunna tillämpa de bestämmelser i nationell rätt som rör möjligheten att erhålla säkerhet för en fordran som inte är en penningfordran i en situation där ett förfarande för tvångsresolution har inletts mot svaranden (den 29 september 2022), vilket har lett till att bankens verksamhet har överförts till en så kallad bro-bank som inrättats av Bankgarantifonden.
- 6 Enligt den hänskjutande domstolen ska kärandens ansökan om säkerhet för en fordran som inte är en penningfordran i det aktuella fallet i princip bifallas, eftersom käranden har visat att fordran föreligger och att det finns ett berättigat intresse av att säkerhet erhålls.
- 7 Enligt artikel 135 i lagen om bankgarantifonden ska dock verkställighetsförfaranden eller förfaranden om säkerhetsåtgärder med avseende på tillgångarna i en enhet under resolution vilka inletts innan resolutionsförfarandet inleds avskrivnas (punkt 1), och det är förbjudet att under tvångsresolutionen inleda verkställighetsförfaranden eller förfaranden om säkerhetsåtgärder mot en enhet under resolution (punkt 4). Sistnämnda bestämmelse införlivades med polsk lagstiftning i enlighet med direktiv 2014/59, genom artikel 70.1.
- 8 Vid prövningen av kärandens ansökan uttryckte den hänskjutande domstolen tvivel om tolkningen av artikel 70.1 i direktiv 2014/59, nämligen huruvida det förbud som anges i den bestämmelsen endast avser möjligheten att realisera säkerheter för fordran genom verkställighet eller även genom inledande av ett förfarande om säkerhetsåtgärder med avseende på en enhet under tvångsresolution.
- 9 Den hänskjutande domstolen noterar att det är möjligt att anse att förbudet i artikel 70 i direktiv 2014/59 endast kan avse sådana komponenter som redan ingår i tillgångarna i en enhet som är föremål för resolution och att verkställighet eller ställande av säkerhet skulle kunna leda till att de skulle tas undan från dessa tillgångar efter det att verkställighet genomförts eller säkerheten realiserats. Enligt den hänskjutande domstolen kan förbudet mot förfaranden för att säkra krav därför inte tillämpas i fråga om sådant som ännu inte ingår i dessa tillgångar. I en sådan situation skulle den aktuella bestämmelsen inte hindra käranden från att vinna framgång med sitt yrkande.
- 10 Ur unionsrättslig synvinkel påpekar den hänskjutande domstolen att det i enlighet med skäl 5 i direktiv 2014/59 är svårt att finna ett skäl till varför det inte skulle vara möjligt att ställa säkerhet för den typen av fordran som inte är en penningfordran gentemot en bank under resolution, vilken trots allt enligt direktivet ska genomföras i enlighet med principen om ”inte sämre villkor för borgenär än vid normala insolvensförfaranden”.

- 11 Med hänsyn till ovan anförda omständigheter föreslår den hänskjutande domstolen att EU-domstolen ska besvara tolkningsfrågan så, att artikel 70.1 i direktiv 2014/59 endast avser möjligheten att säkra en penningfordran genom verkställighet.
- 12 Den hänskjutande domstolen påpekar dessutom att EU-domstolens hittillsvarande praxis endast har fokuserat på bokstavstolkningen av artikel 70.1 i direktiv 2014/59, vilket emellertid gör det omöjligt att uppnå de mål som har fastställts i unionsbestämmelserna. Den hänskjutande domstolen påpekar att det är nödvändigt att säkerställa att unionsrätten får full verkan i praktiken.
- 13 Slutligen ansöker den hänskjutande domstolen med stöd av artikel 105 i EU-domstolens rättegångsregler att förfarandet för skyndsam handläggning ska tillämpas, eftersom det på grund av målets karaktär, som följer av att det är nödvändigt att pröva ansökan om säkerhet för en fordran som inte är en penningfordran, vilken enligt bestämmelserna i civilprocesslagen ska prövas utan dröjsmål, krävs att beslut fattas utan dröjsmål.

ARBETS-DOKUMENT